

57 tabel de 11/2 900

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un șir garmond:
o dată 14 fl., a doua oară
12 fl., a treia oară 10 fl.,
și de fiecare care publi-
cațiune timbru de 60 fl.

Tot ce privesc focea,
să se adreseze la »Re-
dacțiunea și Admini-
strațiunea Unirii«
în
Blaș.

Focea bisericescă-politică.

Anul X.

Blaș 30 Iunie 1900.

Numărul 26.

Invitare de abonament.

Cu 1-a Iuliu a. c. invităm la abonament nou, rugându-ne a ne trimite cât mai fără amânare prețul de prenumerațiune, pentru ca să nu se facă întrerumpere în spe-darea foil.

Prețurile rămân cele vechi, arătate în fruntea foil.

Tot o dată rugăm pe P. T. domni abonenți cari sînt în restanță cu abonamentul, să binevoiescă a grăbi cu trimiterea acestuia, pentru ca să ne putem face și noi datoria față cu tipărirea și edarea foil.

Administrațiunea.

Tendințe perverse.

(Z.) Esercițiul limbei noastre, desvol-tarea noastră națională și culturală este asigurată prin legi fundamentale, ga-ranționale ale țării.

Urmază deci prea natural, că toate tendințele, toate manifestațiunile noastre cari în mod legal și firesc tind la desvoltarea limbei, la asigurarea ființei noastre românesce și la întărirea culturii noastre naționale nu numai că sînt le-gale, dar trebuie să stea sub paza și

ocrotirea binevoitoare a puterii de stat de o potrivă cu tendințele și manifes-tațiunile de aceeași natură a elemen-tului magiar din țera.

Zi de zi avem înse prilej să constatăm cu adâncă durere și amără-ciune, că nu s'au adus legile, ca să se țină ci ca să fim amăgiți, și că nu să face măsură dréptă pentru noi și în bine și în rău.

Nesfârșit este numărul neindrep-tățirilor ce îndurăm. Ne lipsesc și timpul și prilejul, ba chiar și voia ca toate să le enarăm. — Vedem prea bine, că timpul tinguirilor a trecut!

Prea fățișă, prea isbitore este in-se lovitura ce trei fi ai némului românesc au primit de la ocârmuitorii țării, singur pentru că sînt români, prea plin este sufletul nostru cu amărăciune și nu putem fără amintire să lăsăm durerea ce simțim și fără înfierare neindrep-tă-tirea ce resimțim.

Ce s'a întâmplat?

Un procuror uitat de sine, cu ocaziunea unui proces de natură pur juridică-penală, atacă și ponegresce într'un mod ne mai pomenit de temerar memoria celui mai curat și slăvit eroi românesc. În mijlocul generalei și înălțătorei mișcări urmate acestei temerare vătămări a demnității și consciinței noastre naționale, trei tineri români universitari, îndemnați de sfîntul foc al iubirii de nem și de admirația tradițiunilor naționale, urmați de consimțemintul între-

gului popor român, au cinstit memoria eroului vătămăat cu o cunună, ce au depus în mod solemn pe mormintul ne-muritorului eroi.

Și guvernul „împăciuator“ ce a făcut? A pedepsit dora pe procurorul neom? Nu! A dat pôte satisfacție celor 3 milioane români, cetățeni ai patriei, vătămăți în cele mai sfînte sentimente ale lor? Nu! Tote aceste nu le-a făcut pe cum trebuia să le facă, ci a pe-depsit pe cei trei bravi tineri români cu cea mai aspră pedepsă ce unui student i-se pôte da.

Îmi dau totă silința, ca să tractez acest incident calm, cu sânge rece, considerând acesta nedreptă făptuire din toate punctele de vedere, cu cât mai mult mă ocup înse de ea, cu atât mai nedreptă, mai draconică și resbu-nătore o ved.

Etă de ce?

Depunend osîndiții tineri români cununa pe mormintul nemuritorului Iancu, momentan au fost chemați la judele investigator. Au fost ascultați și maltractați în mai multe rënduri și pe urmă duși înaintea barierei judecătoriei din Baia-de-Cris și osîndiți. Ministrul pe *basa acusei penale* a întrodus însuși cercetare disciplinară contra lor, și cu grabă febrilă a adus — pornind bine însemnat din actele judecătoriei penale-sdrobitore — sentința în contra lor.

Ce se întâmplă înse?

Feuilleton.

De ducă.

— Icoane. —

A sunat
Gornistul de plecare.
Cognac.

Erăși sînt pline de lume ulițele Blașului. Părinții au venit să-și ducă copiii acasă; anul școlar e sfîrșit.

Și dóné luni de zile stradele vor fi pustii, două luni de zile catedrala nu va mai fi plină.

Se risipesc — cum paserile călătore se risipesc toamna. Se duc acasă. să mai răsufle, să-și iea nouă puteri. ca după dóné luni, să începa erăși da capo.

Și cu ei se duce căldura și poesia și tinereta . . .

Au început copilele din internat. Rînduicele acestea deja de Duminecă nu mai ciripesc pe la noi. Le vedeai pe stradă fericite de a se putea plimba în liber și de avea vre-o afacere grabnică trecend

pe lângă ușa internatului. auđial cum se sărută prietinitile cele bune:

— Servus dragă. Sa-mi scrii . . .

— Scriu, scriu. Servus, draguță.

Și ici colo, cu totă bucuria ce le stă-pănia. vedeai strălucind câte o lacrimă.

O fericite, de mi de ori fericite lacrime de bacși!

*

În catedrală.

Acordurile sfîntelor cîntări ating tre-murătoare boltiturile: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu“ . . .

Laudă și închinare se aduce Stăpănu-lui lumii, că ne-a învrednicit să terminăm încă un an de muncă. Ici-colo veđi și câte un străin — părinți de ai copiilor — cum abia stăpănindu-și emoția privesc la mulțimea tinerilor din catedrală. În vâlmășagul capetelor tinere el deosebește unul mai cu-noscut. mai iubit de cât toate: Copilul lui. Și când îl vede cu un paș mai aprópe de țintă. inima i-se îndușeză. și alătura de vócele tinere, murmură și el cuvintele de multămită și laudă:

„Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu“ . . .

*

Înaintea gimnasului e lume.

Studentii ies cu testimónele în busunar, ici colo veđi câte un premiat cu fața trium-fătore. În deosebi unul din prima gimnasi-ală mă atrage. N'am vėzut nici când o expresiune mai fericită. Când gloriosul Caesar a scris Romei „veni, vidi, vici!“, n'a putut avea o expresie mai triumfătore. Și i-mi vine așa o dragoste și o milă.

Mi-e drag băiatul, când îl ved cu ce zor își începe drumul spre lumină — și mi-e milă de el, când me gândesc. că nu șcie bietul. cât de lung și de obositor e acest drum al luminii.

Nu șcie, că de ar șci, ar arunca cărțile, să nu le mai vadă . . .

*

— Unde mergi, măi copile?

— Acasă!

Știam eu că acasă merge, dar voiam să aud cuvîntul din gura lui, cu accentul acela de negrăită fericire copilărescă.

Acasă!

În cuvîntul ăsta se cuprinde un poem întreg: cea mai frumoasă pagină din viață. Acasă cerul e mai senin, ómenii sînt mai bunii, lumea e mai alt cum. Acasă e légănul

Tribunalul din Deva, ca for apelor la propunerea însuși a procurorului nimicesce întreaga procedură a judecătorei din Baia de Criș împreună cu sentința adusă și prin această eo ipso declară de nebasată și greșită acusa de până acum, investigarea și întregul demers al afacerii. Va să zică cel mai competent for a nimiciti basa pe care ministrul a adus judecata sa din cale a fără aspră și pripită.

E evident deci, că din punct de vedere juridic și disciplinar sentința adusă de ministru este nu numai injustă, ci chiar absurdă.

Din punct de vedere politic inse este nu numai absurdă ci și ilegală.

Naționalitatea noastră este asigurată prin legi fundamentale pe cum mai înainte am accentuat, deci asigurate trebuie să fie și asigurate sînt prin același legi toate însușirile, toate părțile constitutive ale naționalității noastre.

Ce formeză naționalitatea? Comunitatea limbii, a sentimentelor a tradițiilor, identitatea pornirilor, aspirațiilor și a modului de gândire.

Asigurată fiind naționalitatea noastră asigurate trebuie să fie și asigurate sînt: limba noastră maternă, întregitatea sentimentelor și *sfințenia tradițiilor* noastre.

Urmază deci prea firesc, că cel ce vatămă tradițiile noastre de pedepsă e vrednic înaintea legii, și cel ce apără tradițiile noastre de laudă înaintea omenilor de bine.

Pedepsit trebuia deci acel procuror, care din loc oficios a vatămat naționalitatea noastră, vatămând tradițiile și sentimentele noastre și distinși trebuia să fie prin generala și neconturbata recunoștință acei trei tineri români, cari satisfacția au cerut și dat mithicului eroi al tradițiilor noastre naționale.

Dar dl Ministru alt fel s'a gândit și alt fel a făcut și triste vor fi urmările făpturii sale.

Bine să fim înțeleși.

Basa fiesce cărei comunități este simțul de demnitate și tăria morală a membrilor ei; basa fiesce cărui stat de drept este încrederea în legi, și în executarea lor și echitatea ocărmiturilor țării.

Sentința adusă din partea dlui Ministru arată peste ori ce îndoielă, că nu dorește cultivarea demnității în inimile fiilor români ai patriei noastre, căci pedepsește pe aceia, cari să revoltă în contra atentatului sevărsit direct în contra demnității noastre naționale; ne dovedesce că nu dorește întărirea simțului moral, căci urmăresce cu aspre mijloce pe aceia cari țin a apăra integritatea internului lor atăcat cu nepusă vehemență; ne arată, că nu are de gând a întări în noi încrederea în legi, căci însuși le disconsideră și că nu ține la echitatea ocărmiturilor țării căci până când la cetățenii magiar li-se dau din visteria statului și cu mijloce publice, procurate și din sudorile noastre imense ajutore pentru preamărirea eroilor lor de ori ce proveniență, calibru și caracter, până atunci pe noi Români ne pedepsește și atunci, când modest — prea modest și în mod legal, sərbătorim pe cel mai curat, cel mai nobil și leal i chiar și de inimiții noștri recunoscut eroi!

Mult ar trebui să ne mirăm vedînd perversitatea acestora, dacă nu am cunoșce din nenumărate și triste esperințele *sistemul*, căreia avem să atribuim această nouă nedreptate, această nouă oprimare.

Judecata adusă celor trei tineri români este fătul monstruos al sistemului actual de guvernare, saturat de tendențe

perverse, și ea este eclatantă dovadă a ridicolului principiū de guvernare, ce culminează în exclusivismul de rassă.

Ne dore, dar nu surprinde; ne umple de nouă îngrijiri, dar nu ne descurăază acest sistem.

Credem neclintit în ordinea etică a lumii, și până când noi dreptate, ei volnicie, noi libertate ei sclăvie, noi libertate națională, ei oprimare voesc, nu ne îndoim un moment că biruitori vom fi.

Insultarea crucii. — Spuneam încă la început, că nu avem multă nădejde, că ministrul de culte să dea creștinilor satisfacție pentru insulta adusă crucei de pe emblema țării.

Și bine spuneam.

Pe semne e un lucru prea *neînsemnat* crucea, ca dl ministru de culte să-și sfarme capul ca atari nimicuri. Dacă era vorba de ceva „agitație națională” știm de sigur, că s'ar fi aflat vinovați cu drăcia, dar fiind vorba numai de cruce — la ce să se facă atăta sfară în țară? . . .

Satisfacție nu s'a dat, și cei ce și-au bătut joc de cruce până acum, vor cerca prilej, să o batjocorescă și de aci înainte.

Pot să o batjocorescă, căci dór trăim în țară creștină, al cărei cap încoronat pórta epitetul de „apostolic” . . .

Căsătoria moștenitorului de tron. —

După tragicul sfîrșit al fostului moștenitor de tron Rudolf, presumpțivul erede al tronului glorios al Habsburgilor a rămas să fie arhiducele Francisc Ferdinand.

Aci inse s'a ivit o nouă pedecă. Arhiducele nu vrea să abziecă cu nici un preț de căsătoria sa cu contesa Chotek. Faima această așa de multe ori publicată prin ziare, a fost mereu desmintită, de și erau uni, cari o

celor dintăi visuri, celor mai dulci și mai curate emoții.

Și vine apoi spoiela civilizației și iluzie de iluzie ne cere, iluzie de iluzie ne omoră — și se spulberă visul nevinovăției ca și când n'a fi fost . . .

*

La stație.

În vâlmăgagul calătorilor veđi fețe tinere și inteligente. Desagii și cufurile — catrafusele — sînt postate pe peron. Prin câte un unghet retras, veđi câte un „minorum gentium” cum se ultă cu grige în toate părțile, apoi scote din basunar o „jenige” și o aprinde.

Ce fericire să fumezi o „jenige”, când senzația plăcerii oprite întrece pe ceea a nicotinelui . . .

Urutul trenului s'aude deja. Sună signalul. O mișcare mai vie în mulțime, și îi veđ cum se așađă în cnepe, imbulzindu-se și împingîndu-se neastimpărați. Și abia ureați, se îngrămădesc la geam, chipie și pălării și batiste flutară în vînt. —

— Servus! Servus! De pe peron răspund colegii rămași — Servu-u-u-s!

Și în cele dintăi cadente ale locomotivei care pornește, îi aude cum cîntă:

Eă mă duc, Blașul rămăne . . .

*

Privese în urma trenului și imi gîndesc câte speranțe câte bucnrii duce el.

Și me transpun éraș în mijlocul lor, le aud parcă glumele și chiotele și îi veđ pe cel mai mărișori cu câtă siguranță aș să „sufle” la Teiuș un păhar de bere . . .

Și în atmosfera aceea de bucurie, de o dată mă pomenesc serios și trist. În un colț al cupenului, par-că veđ o față posomorită. Nu ride și nu glumește și nu fumază. Ochii aș o expresie de tēmă nehotărită . . . sînt tulburi . . . se gîndește la ostenele și la speranțele tată-său, cari toate se vor spulbera, când îi va arăta testimoniū. Buzele îi tremură și ochiul sting i-se bate cu putere. Aude cum camarazii lui vorbese sgomotoși, croind planuri și viitoruri. Și nu înțelege cuvintele lor, numai la inimă simte o greutate, care îi oprește respirația. Și, ca să nu îl vadă cei alalști se întorce cătră geam, își ascunde fața în palme și plînge . . .

Vae victis!

Simin.

Mama.

de Minna Canth.

Undele Pajentului spre Assea se scălda în umbra brădetului secular. Atăta maestate în acești arbori mari și pururea verđi. Rădăcinile lor străbat afund în sînul rece al pămîntului, ér virfurile lor își rup cale spre ceriul vinețiu. Se pare că vrea să amințescă omenilor de calea lor din această lume a miserii spre seninătatea pacinică a sferilor cerești. Când vîntul, ful pribeag al lumii, tulbură pacea și liniștea pădurii, în sînul ei din freametul frunzelor tinere și vorbărețe se nasc șopte tainice și brazii fără vers, atunci încep a povesti. Ei spun ce aș

veđut cu ani înainte de această, ce le-a povestit și valurile lacului. Ascultați numai! glasul lor e suistru, vuetul ramurilor e un amestec al țipetului de mórte cu chiotele vesele de nuntași, freametul fruzelor de nădejdi apuse și credințe reînviata. Ascultați numai ce povestesc!

* * *

Era o zi de tōmnă. Lacul clocotea furios sub sbicuirile vîntului. Așa de grōznic lărnuia cotitura lacului unde se infunda și valurile și vîntul. Stîncile, ce-și scuturau cōma de spuma undelor năprasnice, se părea mórtea cu cōsa în mână, ce-și așteptă jerfa. Pe ceriul atăt de blănd și plăcut altă dată norii se frămîntău și une ori se desprindeau cu atăta cutezanță că inlemneal de tēmă că li să prăbușesc pe cap. Natura întreagă era la banchetul morții, singur luntrea de pe valurile lacului se părea că vrea să se departe de acest banchet. O luntre era jocul valurilor și în mijlocul ei o femee palidă de grōza morții, își stringea la pept copilul înfășiat. La cārmă bărbatul pleoscăia valurile cu singura lopată ce-i mai rămase. Cu ochii sticliți privea țermurul depărtat . . . „La mal scote-ne Dōmne! Îndurate spre noi Dumnezeule stăpănitōr al apelor și vînturilor.” Un val se ridică în urmă luntrei, o ajunge, după el al doilea, aici e și al treilea, ce îngrōpă și luntre și omeni. Un singur țipet și-a făcut cale prin vuetul valurilor, vîrtejul căroră a înghițit pe cārmaciul soț și tată. Dar același val ce a îngropat pe cārmaciū a scos la țermure pe mamă și fiū. Cu la-

susțineau cu tărie. Acum în urmă foile din Viena anunță, că în 28 Iunie n. Archiducele va face jurământul solemn în Burg, prin care renunță la dreptul moștenirii tronului pentru succesorii săi din căsătoria cu contesa Chotek. În chipul acesta Franc. Ferdinand ocupă și tronul și nici nu abdice de contesa, care e de naștere boemă și a fost născută la 1868 în Stuttgart, unde tatăl său era trimis Austro-ungar.

Maestatea Sa și-a dat deja de mult învoirea la căsătoria acesta, care se va și întâmpla în anul acesta.

În era dreptății. — Cetitorilor noștri li e cunoscut resensul ce a produs în cercurile tinerimei universitare prigonirea celor trei tineri, cari au depus o cunună pe mormântul marelui erou de la Tebea. Ministrul de culte a ținut să infrice tinerimea, creștind, că în chipul acesta va pute omori în ea ori sentiment național. Și acum în prejma noului proces de la Deva, a dat probe netăgăduite de fericita eră a dreptății, de care se bucură Românii în această țară. Studentul în drept *George Novacovici* a fost eliminat de la toate școlile superioare din Ungaria, cu adausul, că ori ce diplomă câștigată în străinătate e nevalidă în Ungaria, sau cu alte cuvinte îl esilază din patrie, căci ce alt sens poate să aivă această aspră sentință? Tot dl ministru a eliminat de la universitatea din Cluș, cu pierderea ultimului semestru, pe studentii: *Cor. Steer, Ioan Scurtu, Ioan Moga, juriști, și Leonida Domide, medicinist.* Bagsamă dl *Wlassics* a voit să spună tribunalului de la Deva, cum are să judece, pentru ca judecata adusă, să fie pe placul său.

Despre procesul ținut în 27 Iunie n. la Deva „Tribuna” publică următorul raport telegrafic.

Procesul contra tinerilor Scurtu, Novacovici și Steer, pentru încununarea mormântului lui Iancu, s'a început azi la tribunal

la orele 8. Present foarte mult public, Români și străini; multe dame din Deva, Orăștie etc. E de față: o deputație a Moșilor din Vidra; nepotul lui Iancu, deputația tinerilor universitari din Cluș și Pesta, preoțime, număreros popor.

Pertractarea a fost scurtă. Procurorul cere nimicirea întregului proces și intentarea unui nou proces de agitație, contra lui Scurtu și Novacovici pentru discursurile rostite în Tebea.

Tribunalul decide nimicirea procedurii de până acum și transpune actele judelei instructor pentru noul proces. Cunună rămâne confiscată, pe lângă toate protestările apărătorilor. S'a făcut frumoase manifestații din partea damelor și Moșilor. Plăie de flori; s'a ținut discursuri și s'a intonat „Deșteaptă-te Române”.

În chestia națională. — Așa de schimbătoare e lumea aceasta și așa de neașteptate lucruri aduce ziua de mâine, cât adese în noua transformare nu mai recunoștem vechile lucruri și mai ales persoanele de ieri.

Cine și-ar fi gândit o dată, ca Tisza, faimosul sdbitor de o dată își va întorce mantaua și din renumita clică tizaiștă va face o grupare politică, care va lucra pentru împăcarea naționalităților atât de urgisite o dată?

Semnalul acestei schimbări de atitudine, a fost dat cu ocazia instalării episcopului Goldiș. Atunci zingățul păharilor de șampanie ține acordul cuvintelor de împăcare, pe cari Tisza îi adresa ultraiștilor români.

Încă nu e limpede în de ajuns situația. Și nu se știe încă, ce a îndemnat pe frații de la Arad, să se entusiasmeze așa mult de vorbirea oratorului magiar: șampania, cuvintele dulci, ori prospectele unui viitor mai fericit. Atâta e fapt, că cazul acesta a surprins mult pe toți Românii de pretutindeni.

Azi Tisza Pista, a ținut un nou discurs, la Orade, cercul electoral al marelui ganef, și Vicariul Mangra, a ținut să ție și el parte la aceea adunare, zice-se în urma poziții însemnate ce ocupă acum.

Ce a zis în general dl Tisza fiul? A combătut înăsprirea din cale a fară a raporturilor dintre națiunea magiară și naționalității și în același timp a spus cu fală, că a sprijinit la vremea sa guvernul Bánffy.

Nu știu dacă poate cineva să mai aștepte ceva nădejde de împăcare în aceste declarații. Fiul aceluia care a persecutat o dată atât de mult naționalitățile, care acum laudă guvernul lui Bánffy, nu poate trece în ochii nici unui român cu minte de un promotor a împăcării cu magarii. Nu e de lipsă credem, să facem și noi elogii guvernului Bánffy, cunoscut fiind tuturor sistemul cu care a voit să guverneze. Satrapul de la Solnoc-Doboca, care nu ține în samă nici o lege, ci numai forța, ajuns la guvern ast fel a voit să ocârmuiască. Și Tisza îl laudă și o samă din Români speră în un viitor mai bun!

În definitiv totă dreptatea o are „Egyetértés” când amintind de vorbirea de la Orade îl declară pe Tisza de nesincer, de un om, care a voit să-și facă reclam.

Întrigile „magiarilor” gr. catolic. — Rînd pe rînd sperăm să lésă la lumină toate intrigile ce se fac de magarii gr. cat. pentru dobîndirea liturgiei magiare. Încetul cu încetul se va dovedi, că cei puși în fruntea acestei mișcări de o așa mare însemnătate politică ce ei înșiși îi atribue, — numai de dragul mântuirii sufletelor nu s'a zdrobit, cât mai mult de dorul magiarisării unei însemnate părți a locuitorilor din această patrie. Ca dovadă la acesta ne servesc următoarele:

„B. Hirlap” în nr. l său de la 26 crt. sub titlul „Rusia și liturgia magiară” comentază un articol apărut în ziarul rusesc

crimile ochilor îi spăla fața invinețită, prin focul sărutărilor voia să torne viață în buzele răcite. „Dumnezeule stăpânitorul cerurilor, îndurate de fiul meu, aibi milă și nu-l lăsa să adormă cu suflet păgân. E în cale spre reînvierea apei tale, spre focul mirului tău. Stăpâne îndurate și fă să moră cu suflet creștin.” Cerul a ascultat ruga mamei îndurerate. Buzele răcite și fața vinețită încep a să colora, sub forma căldurii se arată viață. Deschisus-au ochii cari nu aveau să-și mai vadă pe al lor părinte.

* * *

Au trecut 20 de ani de când mama și fiul botezat s'a înțors cu luntrea pe apele Paijentului la casa fără stăpîn. Acum nu era zi de toamnă, ci o sară blândă de vară frumoasă. Frumos lucește, colo între stele, luna, stăpîna nopții, a lene i-se resfrîng razele pe undele liniscite ale Paijentului.

Spre Ristizella plutesc nuntașii veseli. În frunte luntrea mirilor, mai mare și mai înpodobită de cât a tuturor cu ramuri de mestecăn și flori de vară. Căntece de dragoste și fericire se amestecă cu sunetul lopeților. Singur luntrea mirilor înainteză fără cântece și chiote. Cu ochi calzi își privește mirele voinic mireasa crescută în freametul pădurei și scaldată în spuma Paijentului. „O scumpă și singura mea viață”, șoptea mirele în spasmele estasului „Dragostea inimii mele, Dumnezeule te aduce în casa mea în noul tău locaș. Binecuvîntă fi tu și dragostea ta!”

Femeia nordului cu sfială își plăcă ochii, de zimbetul fericirii i se roșise obrazi albi. În fața mirilor ședea mama, aceeași mamă de acum 20 ani. Privirea, pierdută în visele amintirii la feciorul întreg, mare și sănătos, stăpînul fericirii și-a comorilor tinerești. Spre rugăciune își împreună mâinile, la ceri se înalță rugățile minții, privirile înveluie chipul mirilor. Realitatea din nou apare, se vede singură și uitată de cei ce țes vecinica poveste a dragostei fericite dar invidia nu află loc în inima mamei.

* * *

Au trecut ani la mijloc, și aceeași luntre mare, o întilnim din nou pe apele lacului Paijente. Tăcuți sînt vișlașii fără flori și cunună e luntrea, în mijlocul căreia stă sicriul cernit, și lângă el o singură femeie. Prin văile încrețiturilor alunecău lacrimile durerii, picurî mari și rari se opreau pe valul argintiu al sicriului. Bătrîna mamă își plînge bucuria și nădejdea vieții, sprijinul zilelor de năcaz. — „Dumnezeule de ce l-ai rupt așa curînd firul vieții, peste amiaza vieții de ce nu l-ai lăsat să treacă. De ești Dumnezeul iubirei și îndurării, în faptele tale de ce atâta rău?” Privirile desnăjdute nu mai cercau spre cerul dușman, rătăceau fără țintă în depărtarea câmpiilor tomnatic. De sub genele cărunte curgeau mereu lacrimile făcînd lac pe fața micuțului din brațe. De plôia lacrimilor ferbinți s'a trezit micul adormit, bunica nici nu l-ar fi băgat în samă dacă mînuțele scose din fașie

nu le-ar fi ridicat în sus, ca și cum ar vrea să arete spre ceri. Mînuțele micului orfan au deșteptat-o din visul durerii păgâne, spre ceri și copilul își pîrîndă privirile — din nou se aprinde credința și desnădejdea în inima-i zdrobită. Cu drag își leagă nepotul pe brațe.

— „Comora inimii mele, tu ai arătat bunicii păcătoșe ținta vieții. Spre ceri areți? Da! acolo unde singur încetează lupta și năcazul, acolo e patria noastră, acolo e bunicii, acolo călătorește și tatăl tău. Înaintea Domnului te duc, prin apa și dorul spiritului sfînt să ajungi moșnean cerurilor, și ești nefericita am murmurat în potriua celui de sus, că tatălui tău i-ai deschis deja porțile fericirii pentru care toți ne pregătim. O! ești nesocotita!”

O adiere blândă alintă frunzele pădurei îngălbînite.

Se pare că în murmurul pădurei vrea să porțe peste vâl, câmpii și dealuri, rugarea mamei îndurerată și pocăită.

Mărire ție Dómne, cel ce ai schimbat mórtea în viață.

L. B.

„Sviet“. Constată adecă, că și foia rusescă e de convingerea noastră, că Scaunul apostolic, de dragul Rusiei a refuzat magiarilor liturgia în aceea limbă. În același timp înse magiarul gr. cat. nu se vor pierde în marea calvină, ei vor trece la ortodoxie, care e mai aproape de ei, de cât calvinismul. Și spre ilustrare arată, cum o parte a greco-catolicilor din Ungaria, cari au emigrat în America, trecând la ortodoxie, au primit de la Sinodul din Petersburg concesiune pentru introducerea limbii magiare în cultul divin.

„E limpede — continuă B. H. — că aci stăm în fața unei interesante trăsături de sach a cărei fond politic fără îndoială, naște în noi gândul, că dacă magiarul gr. cat. s'ar reintorțe la schismă, se prevede că pilda acesta a lor va fi urmată și de rușii din Ungaria și Galiția, ceea ce ar ave de urmare împingerea (kitolás) sferii rusești până la Tisa.“

Și apoi termină cu amenințarea: „E timpul, ca atât guvernul magiar, cât și ministerul de externe să iefe poziție în această cestiune, nu pentru ca să facă din ea cestiune politică, ci pentru ca adevăratele lipse sufletești, să nu se jertfescă politice. Și să o facă acesta, până încă nu-i târziu!“

Nu trebuie să fie cineva politician de prima forță, ca să vadă în articolul acesta spiritul comitetului central al magiarilor gr. cat. Și e copilărescă din cale a fără amenințarea, că magiarul gr. cat. să vor întorče la schismă, — și e neserios gândul, că de frica acestei amenințări Scaunul apostolic, care nu s'a plecat înaintea considerațiilor politice, va începe a tremura sub presiunea ce i se face și va reveni asupra hotărârilor sale anteriore, conluerând la magiarisarea credincioșilor săi de aici.

Vorbirea unui principe. — Marele principe de Oldenburg August Frideric, ocupând în zilele trecute tronul tară-său, a ținut o vorbire, care servese spre lauda lui, și ar face laudă ori căru cap încoronat. Eță ce a zis principele despre poziția sa și a sușilor săi.

— Domnilor! Vreă să vă fac cunoscut, cum pricep eț poziția mea. Mai întâi de toate mă privesc ca stând în serviciul cetățenilor patriei mele și Vă rog și pe DVóstră să lucrați cu mine împreună pentru popor. Căci funcționarii sînt pentru public, ér nu întors. Am cea mai mare încredere față de funcționarii mei. Domnilor! vreă să vă spun îndeosebi, că-mi place vorba deschisă și Vă rog să vorbiți tot de una cu mine așa cum gândiți, chiar dacă pentru mine ar fi neplăcut. Apoi, că voiți lucra tot de una așa, e altă cestiune. Nu pot să împlinesc dorința fie cărnă, vreă înse ca cel puțin să ascult pe fie care. Funcționarii să trăescă între public și apropiându-se de el să-l cunoscă mai bine dorințele. Domnilor! Eă în viitor a dese ori voiți merge prin țară și mă voiți bucura foarte mult, dacă ómeni vor veni la mine. Imi veți pute face bucurie cu vre o flóre sau cunnă, dar nu doresc să-mi faceți primiri și sêrbătoriri deosebite. Asta nu mi se cuvine, nici nu doresc să cheltuiți pentru așa ceva. Dacă voiți primi flóri, e destulă bucuriă pentru mine.“

Cetind acesta vorbire, ne vine în minte purtarea bruscă a funcționarilor de la noi,

părădele de primire și risipele de bani, ce se fac la noi din aruncări comunale când călătoreșce vre un ministru sau vre un deputat — și ne gândim cât de de parte stă civilizația din Ungaria, pe lângă cea din Germania.

Revistă politică.

Austria. Căsătoria moștenitorului de tron, de care facem amintire la alt loc al foii noastre invólvă în sine jurământul, că pentru soția sa și copii săi renunță la toate prerogativele, ce le-ar compete ca membrii ai familiei domitóre.

Jurământul acesta l'a depus moștenitorul Ieri. Căsătoria va fi morganatică. Legile ungare nu cunosc ast fel de căsătorie, dar în cele austriace se prevede „matrimonium ad morganaticum“, sub ce se înțelege, că soția de rang inferior soțului și copil din această căsătorie sînt eschiși de la rangul soțului, respective al tatălui. Ca urmare a căsătoriei morganatice, contesa Chotek nu va fi încoronată, nu va ave nici un rol la curte, ér copii nu vor fi Archiduci, ci din timp în timp li se vor da titli după moștile pe cari li-le va dona tatăl lor. Timpul și locul cununiei nu se știe încă sigur; se zice fuse, că actul cununiei se va sevirși în 4 ori 5 Iulie în Reichstadt. Locuința noúei părechți va fi în Viena, în palatul Belvedere, pe Wieden.

Cu privire la dreptul de succesiune la tron Sanțiunea pragmatică în §-ii 3 și 4 ai art. I. dispune, că Rege al Ungariei are să fie Domnul încoronat al provinciilor ereditare austriace, conform ordinei de primogenitură, ér §-ii 5, 6, și 7 ai art. II. enunțând, că drept de moștenire la corónă Ungariei au urmașii lui Carol III. (VI.), Iosif I. și Leopold I.: dispun necondiționat, că aceștia trebuie să fie din căsătorie legală, de religie rom.-cat. și Archiduci austriaci ereditari. Legile de casă ale Habsburgilor înse pretindend de la moștenitori să fie din căsătorie de rang egal, urmașii Archiducelui Francisc Ferdinand nu vor fi Archiduci ereditari, și ast fel nu vor ave drept de moștenire nici la tronul ungar, de și dreptul public ungar nu cunoste căsătorie morganatică și nici căsătorie de rang egal nu statuază ca condiție pentru îndreptățirea la moștenire.

România. Înormintarea mamei regelui Carol s'a sevirșit în Joia trecută (22 a l. c.) în Sigmaringen.

Ceremonia s'a efectat în cea mai adâncă tăcere. Carul mortuar era urmat de M. S. Regele, de întreaga Augustă familie, de suite și de locnitorii orașului. Atât ridicarea cât și depunerea în biserică a corpului au fost însoțite de rugăciuni făcute de clerul catolic din localitate.

Vineri, 9 Iunie, la órele 8 dimineța, a avut loc, la biserică, un serviciu divin, la care a asistat întreaga Augustă familie; apoi biserica a rēmas deschisă până sara, pentru a permite publicului să defileze pe dinaintea catafalcului.

Atât pe drum, cât și la Sigmaringen, Regele a primit un foarte mare număr de telegrame de condolențe, între cari din partea tuturor Suveranilor din Europa.

Președința consiliului de ministri publică următoarele:

„M. S. Regele, primind cu ocazia durerósei perderi ce a încercat prin încetarea din viața a A. S. R. Principesei Mune, Iosefina de Hohenzollern, nenumerate dovezi de simpatie din partea tuturor autorităților eclesiastice, civile și militare, pe cum și din partea unui mare număr de persoane private, cari prin telegrame și scrisori s'au grăbit a aduce mângăiere inimii Sale întristate, a însărcinat pe d. președinte al consiliului să exprime tuturor cele mai viú multumiri și a le arēta cât de neprețuite sînt pentru El, în aceste momente, sentimentele de iubire și devotament ce Țara I-a manifestat.“

China. Pe cum era de prevēdut războiul a erupt în totă forma. Admiralul englez Seymour a sosit la Peking, luând sub scutul seú pe reprezentanții puterilor străine. Guvernul chinez a pormis, ca reprezentanții diplomatici să se depărteze din Peking. Acesta însemnă, că *China a declarat războiú puterilor străine.*

Vasul de războiú englez „Terrible“ a sosit în Sanghai cu o putere armată de 800 soldați și alți 200 vênători, și a restabilit legătura dintre trupele germane, rusești și americane.

Nici chinezii nu se lasă înse pe jos. O știre sosită din Sanghai vestesce, că în jurul Pekingului se află în lagér 360.000 soldați chinezi.

Conflictul e inevitabil.

Se vestesce chiar, că în apropiere de Tientsin, chinezii au întins Rușilor cursă, ucidend 180 de ruși și luându-le tunurile și muniția. Au cădut cu acest prilej și o mulțime de americani.

O nouă carte iubilară.

Blaș 26 Iunie n.

Am înregistrat în Nrul trecut apariția șematismului diecesei de Orade, publicat cu prilejul anului iubilar, azi anunțăm cu bucurie apariția unui op de o și mai mare valóre. E o scriere din domeniul istoriei și pórtă titlul: „*Din istoria Románilor. Episcopul Ioan Inocentiú Klein (1728—1751) de Dr Augustin Bunea, canonic mitropolitan. Anul Domnului 1900. De la s. Unire 200. Blaș. Tipografia seminarului archid, gr. cat.*“

Chiar pentru că ținem să relevăm importanța de care e vrednică cartea Dlui canonic Bunea, și să remarcăm meritele ce dsa și-a câștigat prin acesta publicație, ne vom ocupa la acest loc de ea, spre a nu fi trecută cu vederea de cetitorii nostri.

Plângerea îndreptățită ce adese o aundim, e că literatura istorică la românii din Transilvania și Ungaria, nu numai că nu face nici un progres, ci din contră este neglijată aproape cu totul.

Mulți inși dintre cei ce constată lucrul acesta, nu se gândesc pôte, cât de greu este azi a scrie studii istorice despre Românii din țările coronei ungare.

Căci pe când în țările românești de dincolo de Carpați, s'au adunat și publicat o mulțime de documente, cari pot servi de basă la scrierea istoriei, pe atunci documentele despre stările politice, religioase și culturale, sociale și economice ale noastre, din vécurile trecute sînt mai tôte împrăstiate și îngropate în numărósele archive de la Viena pînă la Brașov.

A scóte la ivelă documentele și a le aranja, pentru de a puté afla firul istoriei, este o muncă anevoioasă, nu numai pentru că pretinde de la cei ce le caută și studiază cunoștința cel puțin a limbilor latină, germană, magiară, italiană și franceză, ci și pentru că nu avem ómeni cari să fie în stare a acoperi cheltuelile împrenate cu ast fel de studii.

Éta pentru ce sînt rare la noi cărțile de istorie scrise pe baza documentelor! Éta pentru ce cu bucurie salutăm apariția acestei cărți, un prea frumos și prețios omaj adus anului iubilar!

Căci această carte nu este numai o compilație din numărósele scrieri publicate pînă acum despre Klein și epoca lui, ci este o scriere independentă, care aprópe fie care pagină și-o întemeiază pe un mare număr de documente inedite scóse din archivele din Blaș, Sibiu, Alba Iulia, Oradea mare, Budapesta și Viena.

Multe din aceste documente imortante sînt publicate în însuși textul voluminosului op (27 cóle 8° mare, pag. 423) sau în traducere românescă sau în estras fidel. Din aceste documente cetitorul primește impresia imediată a gândirilor, aspirațiilor și sentimentelor, cari au agitat pe străbunii nostri din epoca cea plină de lupte a nemuritoriului Episcop. Alte documente sînt publicate în notele textului său în „Adausul“ cărții. Tóte aceste sînt fórté interesante, ér cetitorul, care pôte nu pricepe limbile străine, în cari sînt publicate, este cu prisos despăgubit prin cetirea narațiunii, care întregă se basază pe aceste acte prețioase, ce acum apar mai întâi la lumină.

Din notele cărții vedem, că a fară de documentele publicate au mai stat și multe altele la dispoziția autorului, care, pe cum aflăm, nu mai pentru aceea nu le-a tipărit și pe acestea, ca opul său să nu se facă prea voluminos și ast fel împrenat cu prea mare cheltuală pentru autor și inaccesibil pentru publicul cetitor.

La tot cazul e ceva regretabil, că scriitorii nostri, sînt siliți a ține samă și de ast fel de considerații și că pururea sînt stăpâniți de téma, că nu numai nu li-se răspáltesc óstenela, ci și că nu-și vor puté reprimi măcar cheltuelile tiparului și a studiilor făcute.

Noi inși sîntem convinși, că scrierea dlui Dr Aug. Bunea va avé trecere și ast fel Dsa va fi adus curénd în poziția de a scóte o a două ediție, dar mai ales se va simți încurajat a îmbogăți literatura noastră și cu alte scrieri de valóre din sfera istoriei bisericii și a poporului român, cari în așa de strînsă legătură stau una cu cealaltă.

Luptele grandioase ale Episc. Klein pentru emanciparea politică a poporului român și pentru întemeierea vestitelor și

binefăcătoarelor instituțiilor religioase și culturale din Blaș, — suferințele lui în 7 ani de exil dureros și sfârșitul lui tragic, sînt lucruri de cari ori ce Român cărturar se interesază, cu atât mai virtuos, că nicăiri nu le va găsi așa pe larg, temeinic și frumos desfășurate, ca în cartea dlui Bunea.

O mulțime de date greșite din publicațiunile anteriore le aflăm rectificate în cartea această de valóre. Lacune mari din viața episc. Klein le găsim umplute. Capitole întregi ne desvêlesc evenimente cu totul necunoscute pînă acum. Cei ce se luptă pentru drepturile politice ale poporului român se vor însufleți și întări, vedénd energia, bărbăția și perseveranța cu care a luptat Klein.

Cei ce urmăresc cu interes desfășurarea nisuițelor seculare ale poporului român, vor rămâne frapați aflând din cartea această, că Clerul român intrunit în Sinodul din Sibiu la 15 Maiu 1748 a pretins pentru poporul nostru aceleași drepturi politice, pe cari 40 miș Românii le-au reclamat în aceeași zi, inși după 100 ani, pe „câmpul libertății“ din Blaș.

Cei ce se indeletnicesc cu studiul raporturilor etnice din Transilvania, vor prețui mult această carte, care ne presintă cea mai veche conscripție a populațiunii române și a averii publice bisericesci, de care dispunea poporul român la 1733.

Ér pentru doritorii de a cunoșce mai adénc istoria bisericii române din Transilvania cartea această presintă un deosebit interes. Chiar și pentru biserica gr. ort. găsim date și documente cu totul necunoscute pînă acum, cari aruncă multă lumină asupra stării acelei bisericii din prima jumătate a vécului trecut.

Dar nu voim să relevăm tóte calitățile escelente ale scrierii dlui Dr Bunea, care, repetim, e un distins omaj iubileului sf. Uniri, și o recomandăm cu tótă căldura cetitorilor nostri și sperăm, că nu va lipsi din nici o bibliotecă parochială și de pe masa nici unuia dintre cărturarilor nostri.

Opul se pôte procura de la autorul în Blaș (Balázsfalva) și costă 2 fl. adecă 4 cor. ér pentru România 5 lei. În raport cu mărimea și valórea opului, prețul e neînsemnat. A—a.

NOUTĂȚI.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Simțămîntul de adorațiune, de grațitudine și dependință, cu care omul datorește lui Dumnezeu, de la care vine tótă darea cea bună și tot darul desevirșit, deceptat cu zel la timp și nutrit cu prudență, e isvorul nesecat al acelor sacrificii a căror mărire pune în uimire întreaga lume necredincioasă. Esemplu de un atare sacrificiu avem în credincioșii parohiei gr. cat. din loc, cari pe lângă suportarea greutăților țării din zi în zi crescénde și pe lângă susținerea unei școli confesionale cu doi învățători calificați, numai din repartițiunii, motivați de venerata pastorală a Înaltului Cor Episcopesc al provintei noastre bisericesci emanată în 6/18 Ianuariu a. e. Nro 470 din incidentul iubileului de 1900 ani de la nascerea Măntuitorului lumii și de 200 ani de la unirea noastră bisericescă cu Roma, s'au vedut îndemați a perpetua amintirea acestor mari evenimente prin un nou sacrificiu, contribuind la adunarea unei sume de 477 coróne pentru procurarea utensiliilor necesari la sacrificiul liturgic și pentru frumseța bisericii și școlii. Când aduc acest lucru la cunoștință publică, mă rog tot o dată, să binevoiiți a publica numele contribuitorilor marimonioși cum și suma donată pentru a fi

de pildă aceloră, cari vedénd nu ved, auzind nu aud și inimă avénd nu vréu să înțélégă nenumératele lipse de cari sînt împresurate bisericile și școlile noastre de pretutindenea. Aceștia sînt: 1. N. N. care a contribuit 150 coróne 82 fileri pentru procurarea unui potir cu cupa și discosul de argint întraurite. 2. Huza Ioachim jude comunal 147 coróne 92 fileri pentru un tabernacul. 3. Rus Gavril și Pol Cosma 44 coróne 82 fileri pentru o cruce întraurită. 4. Maier Simion, Husariu Artemiu. Dodița Gregoriu și Roșca Niculae 44 coróne 82 fileri pentru un evangeliariu cu litere latine. 5. Pâncă Teodor cu fiul său Pavel 26 coróne pentru un prapor. 6. Vultur George a Sandului și Vultur Susana maritată Vlad Ioan 18 coróne 82 fileri pentru 2 feșnice de altariu. 7) Vlad Gregoriu, Bodan Axente și véduva Hintea Veronica 11 coróne 80 fileri pentru o stelută copie și linguriță tóte întraurite. 8) Învătători Mihail Dêmiau și Pol Emanoil cu pruncii școlari și părinții acestora 27 coróne pentru imaginea restignirii și a Prea Curatei Vergure Maria spre frumseța salilor de învățămént. 9) Bernaczki Pavel 3 coróne pentru o măsurită cerată și 10) Rus Anișca maritată Vlad Gregoriu 2 coróne pentru o altă măsurită de bumbac. Cari obiecte tóte dominecă în 24 a curentei său binecuvîntat cu solemnitate și s'au dat destinațiunii lor spre bucuria parochienilor și mângăierea marimonioșilor donatori, cărora li-se implora de la Dumnezeu prosperare pămîntescă și mântuirea eternă. Bala 28 Iuniu 1900. Adm. par.

Sfințire de școlă. În 12 Iuniu u. s'a sfințit frumoasa școlă gr. cat. din Ciocman, zidită cu cheltuala Rsm. canonic de Gherla Ioan Ilieș, fost mai înainte paroch acolo. La sfințire a luat parte Rsm. Ioan Papiu preposit capitular, preș. reun. învățătorilor din jurul Gherlei, care își ține adunarea generală în numita comună.

Cunună eternă. Senatul școlastic din Tohanul vechiu a trimis suma de 12 coróne pentru „fondul studenților miseri în cas de morb“ de la gimnasiul superior gr. cat. din Blaș, drept „cunună eternă“ depusă pe mormîntul decedatului Ștefan Iozon, fost învățătoriu diriginte în Tohanul v. și repausat în Blaș. Senatulul școl. i-se aduce mulțumiri în numele tinerimei studioase gimnasiale.

Lui Tudor Vladimirescu. În zina sf. Apostoli se va desvêli la Tirgul-Jiu cu mari solemnități frumoasa statuă ridicată vitezului Tudor Vladimirescu, care a pus pe gróza eteria grecescă.

Johann Gutenberg. În zilele de 23—26 Iunie n. s'au sêrbătorit la Mainz a 500. aniversară a nascerii lui Johanu Geinsfleisch, inventatorul tipografiei. Averea și munca, jertfite de Gutenberg pînă se pótă ajunge la ceva rezultat mai îmbucnrător, au fost răspálțite în de ajuns de meritele netăgăduite ce și le-a câștigat pentru promovarea culturii. Meritul special a lui Gutenberg stă în aceea, că el a inventat sistemul literelor mobile metalice, ceea ce e un imens progres, cunoscut fiind greutățile nespuse ce erau mai înainte prin tipărirea cu plânze de lemn gravate. Orașul Mainz la 1839 și Strassburgul la 1840 au ridicat câte o statuă în amintirea părintelui tipografiei.

Serată musicală. Reuniunea de cântări din Năsênd invită la serata musicală care se va aranja în Năsênd Duminecă în 1 Iuliu st. n. 1900 în sala de gimnastică de la gimnasiu. Venitul curat e destinat în favoarea fondului reuniunii. Program: 1. „Stupul de albine“, marș cor mixt, aranjat de Emil Ștefanuțiu. 2. „Nui dreptate nui“, cor duplu de G. Dima. 3. „Poet și țeran“, uvetură de Er. Suppé, cântată la pian de d-șora Estela M. Luchi. 4. „Zina eternă“, cor duplu de E. Ștefanuțiu. 5. „Sulamith“, operată de Davidsohn, cântată pe violina de Alex. Rus, acompaniat la pian de d-șora Lucretia Moșil. 6. „Logojana“, cor mixt de I. Vidu. 7. Sóre cu plóie. Comedie într'un act de Iosif Vulcan.

Erată. Poesia „Lăpușnenul“ publicată în numărul trecut e: imitație, ceea ce din greșală a rămas afară.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfântului Augustin.

— Schiță istorică-culturală —

de

Emil Bougaud.

Traducere din limba franceză de

Salba.

IV.

(Continuare.)

Etă cum vorbește Augustin despre mamă-sa; pentru că ea la prima erumpere a patimilor fiului său, plângea numai și ofta zice numai încet „progresă ea pe calea virtuții.”¹⁾ Dar atunci Dóme sfinte, ce să zicem noi, despre atâtea mame creștine, cari sint așa de slabe față de copiii lor, cari nu vreau să le vedă greșelele, le escusă așa de ușor viciile și nu pricep, că cea dintâi datorință a mamelor, după ce au trezit în inima pruncilor săi conștiința, este să o șteie și apere, scutescă și păstreze cu ori ce preț.

Într'acestea părinții cruțători i-au adunat lui Augustin banii de lipsă pentru continuarea studiilor. Patriciu urgita plecarea. Monica înse era plină de îngrijiri, pentru că scia de o parte, că Augustin trebuie scos din viața monotónă, lenevosă și periculoasă din Tagastă, dar de altă parte se temea să-l trimită singur așa de parte, într'un oraș așa de corupt, cum era Cartagena. Dar în urmă trebui să cedeze și ea voinței lui Patriciu. Plină de griji, dar totuși mângăiată de cugetul, că științele mai înalte pôte vor face pe Augustin să uite de pasiunile sale înfocate, la finea anului 370, adevă în timpul, când se începeau școlile ea îl conduse la Cartagena.

Istoria nu ne spune, ce lacrimi v'a fi versat Monica, ce sfaturi blânde, dar energice îi va fi dat lui Augustin, să-și păzească curătenia și să-și păstreze credința. — cu ce emoțiune să va fi despărțit de fiul său între atari împrejurări, dar toate acestea ușor ni-le putem închipui.

Cartagena reedificată în epoca cea mai strălucită a culturii romane era prin avuția și splendoră sa una dintre cele mai de frunte cetăți ale imperiului. Nu o întrecea nici Antiochia, nici Alexandria. Mai tină, de cât acestea avé aspectul unei cetăți nouă, ceea ce nu le prea place inteligenților, dar cu atât mai tare poporului. Avé un port frumos, de curând edificat de August. cu maluri largi, avé strade lungi, drepte, aerisate, rēcorite de fântâni săritore, pline de lume. Una dintre acestea — strada cerescă — era plină de biserică. Alta — strada bancherilor — strălucia de aur și marmor. Ceva-și mai de parte erau fabricile de stofe scumpe, piețele de bucate, de pome și de vite; bursele și cassele de schimb și tot vulețul unui oraș de industrie și comerț; acolo trăia spiritul antic cartaginean. Dar pe lângă acestea Cartagena n'a negles nici științele. Și fiind că spiritul și gustul ei era mai mult latin, de cât grecesc, înclina mai mult spre *apus*, de cât spre *răsărit*. Ast fel deveni piața și focaliul culturii romane, pe cum era Antiochia și mai ales Alexandria a celei grecesci.

¹⁾ Confess. t. a.

Școlile ei, cari se cunoscău de pe vëlul alb, ce fălăia la porți, erau cercetate și vestite. Se propunea în ele gramatica, retorica și filosofia. Aici se aduna tinerimea din totă Africa, o tinerime talentată, dar ușoratică, nedisciplinată și desfrēnată, care azi aplauda pe câte un profesor, mâne năvălia în școlă cu sbierături și din mânia, ori petulanță sfērma totul. Corifeii dātatori de ton, cei mai turbulenți și mai eleganți, își căștigă o polecră de care se făliau. Se numiau și erau numiți: *eversores* — adevă: *rēsturnători, lărnuitori,*

În Cartagena diupreună cu știința ținea paș și artă. În teatre se reproduceau cap'operele grecesci și cele mai frumoșe produse ale dramaturgiei romane. Dar nu era indetulită numai cu dramele lui Terențiu, Euripide, Sofocle și Plaut. Mai adause jocurile de *circus*, luptele fierelor și a gladiatorilor, așa de tare poțtia poporului aceste jocuri, și așa de mari erau rēmășagurile junimei în decursul luptelor acestora, în cât mai tôte spectacolele se sfârșiau cu înjurături și bătăi, nu a rare ori cu rēșcolă. Din aceste puține cuvinte putem judeca, cum a putut fi și cum trebuie să fie starea morală a unui atare oraș. În privința acesta Cartagena rivalisa cu Roma; cu acesta am spus totul.

Ast fel era orașul, în care sosise junele de 17 ani, înzestrat cu o fantasie vie, mistuit de pasiunile nu de mult trezite, care privia, ca la un vis frumos, la pocalul fărmeat, despre care inima lui jura că e plin de fericire, și pe care voia să-l golēscă până în fund. Ce erau periclele Madaurei față de ispitele Cartagenei? Și dacă a cădut nevinovatul Augustin așa de timpuriu în Madaura, ce era să-l aștepte pe acel Augustin, care în Cartagena intra deja pēcătos?

Presentarea lui în școlă a produs mare senzație. Vorbia mai multe limbi, avé un talent special pentru filosofie și metafizică, avé aplicare la studii, avé sentiment pentru poezie și bun gust în tôte artele frumoșe; și mai ales dispunea de o elocință naturală, ce curgea ușor din spiritul său înalt și iubitoriu. Colegii, chiar și profesorii săi îl admirau și toți preziceau, că el va fi fala tribunalului Cartagean.

Un farmec special împrumuta șfēla și retragerea cea modestă, pe care și-o păstrase și între succesele cele mai mari. Era rezervat și timid. Nu se producea bucuros în public. Pe fața lui din zi în zi mai frumoșă se reogindia cea espresiuie candidă a sincerității, care așa de bine le șede geniilor mari și care e sēmnu sigur și soțul nedespărțit al talentului adevărat. De atare îl ținea omenii, dar el ne mărturisește în tōtă umilința, că în internul său era de totul altul; că visa numai de glorie, că privia cu ambițiune la edificiul tribunalului și sub vëlul modestiei naive, ce-l era în natură îl ascundea un suflet tot mai îmbetat de amor propriu.

„Când învățam retorica, eram primul între colegii mei, ceea ce m'a împlut de o superbie veselă și m'a făcut îngâmfat. Și totuși, Tu scii, o Dóme, că eram mai retras, de cât cei alaiți și mă rețineam de la nebuniile colegilor mei cari se numiau *eversores* adevă *pustiitori, rēsturnători*.”

„Simțiam chiar un fel de rușine nerușinată, că nu-s și eu asemenea lor. Cu tôte că trăiam între ei și mă delectam une ori în pretinția lor, totuși mă îngroziam de purtarea lor, de petulanța cea vătēmătoare și insultătoare, cu care batjocuriau sinceritatea celor neesperți și străini, și din confusiuinea acelora își făceau obiect de rīs al blăstēmățiilor lor. În ast fel de societate am învățat eu în tineretă retorică, îndemnat de o am-

bițiune nefericită și condannabilă, ce se nutria din vanitate.”²⁾

Dar ori cât de puternică să fi fost ambițiunea și vanitatea acesta a lui Augustin, era totuși cea mai ușoră rană a lui. Inima lui era înse mai morbósă de cât spiritul. După prima violență a pasiunilor, ce au erupt încă în Tagasta cu o forță așa de înspăimintătoare, a urmat o descurajare bolnavă, pôte și mai îngrozitoare. Sufletul lui, fără de Dumnezeu, lipsit de nutrēmint, doria ceva, ce să-l îndestulēscă, dar acest *ceva* necunoscut și dorit îi lipsia, și el nu scia unde să-l afle. O neliniște deosebită îi tortura sufletul. Apropē consumat de doruri vagi, nehotărâte, fără obiect și fără margini, el ajunsese la acel moment primejdios, ce premerge și forțe a dese ori prevestesce căderile cele mai înfricoșate.

„Încă nu iubiam, dar doria să iubesc, și mistuit de dorul acesta căutam obiect pasiunilor mele. Cercam dragostea și încunjuram căile sigure și fără de curse.”

Cu o profunđime admirabilă continuă apoi: „inima mea lăcomia, fiind golă de Tine, Dumnezeul meu, și totuși nu lipsa acesta mă flământa pe mine. Nu doria hrană sufletescă nesticată, nu dora, că aș fi fost sātul, ci cu cât eram mai flământ, cu atât mai virtos mă îngreșam. Și sufletul meu morbos, acoperit de rane, miser, se lupta cu sine însuși, și-și cersia de la creaturi alinarea ranelor sale.

„Doria să iubesc și să fiu iubit, cercând mai cu de adins plăcerile trupului.”³⁾

Augustin era sērac, necunoscut, și ast fel apropē perdit în vuetul marelui oraș, dar era tină, plăcut, fin și elegant.⁴⁾ Cum dar să nu se incurce nefericitul, mai curând ori mai târziu, în aceea mreșă, în care el așa de mult doria să fie prins.

Teatrul, pe care, în dată ce sosi în Cartagena începu a-l cerceta cu pasiunea-i îndatinată pentru atari plăceri, îl aruncă cu totul în abis. Înzestrat cu o fantasie vie și sensibil așa de mult, în cât îi venia să plângă cetind câte un vers frumos, sau auzind despre vre un sacrificiu, inspirat de iubire, teatrul a înrșurit asupra lui cu un farmec iresistibil. Mē răpiau producțiunile teatrale cele pline de icōnele miseriei mele și de nutrēmēntul focului poftelor mele.”⁴⁾

Sufletul lui era așa de răpit de aceste frumșei și se însufleția așa de tare la vederea acestor sacrificii, în cât cu tot de adinsul căuta și în fară de teatru ocașiunea să iubēscă și să fie iubit, să se sacrifice în tocmai, cum vedē aceste sacrificii predate în teatru.

Durere! atari ocașiuni căuta el și în biserică, căci la început mai umbla și acolo. De comun era de față la s. Liturgie, dar numai cu trupul, fiind că el și la biserică ducea cu sine aceeași inimă pătimașă, aceeași ochi schinteitori de pasiune, și nu căuta, de cât obiect corēspundētoriu poftelor sale ardētore. Într'o zi, nu scii ce i-s'a întâmplat, sau ce plan fără de lege l-a adus la biserică, sau ce pedēpsă a lui Dumnezeu îl ajunse? El însuși numai cu câte va cuvinte nehotărâte ni-o spune: „Chiar și în sērbătorile Tale solemne, între păreții bisericii Tale cutezat-am a dori pēcatul și a mă ocupa cu culegerea fructelor morții. De aceea m'ai și amenințat cu pedēpse grele, o Dumnezeule mult îndurate, dar totuși nu pe cum aș fi meritat, o Scăparea mea de inimiții cei grozavi, între cari m'am aruncat cu fală, depărțându-mē de Tine și

¹⁾ Confess. lib. III. c. 3-4.

²⁾ Confess. lib. III. c. 1.

³⁾ Tot acolo.

⁴⁾ Confess. lib. III. c. 2.

îmbind căile mele, ér nu ale Tale, îmbind libertatea sclavului desertor.“¹⁾

Unii scriitori cred, că Augustin chiar în biserică lângă altariu, într'o sèrbătoare mare, a aflat, ceea ce căutase cu dor atâta timp. Ori cum s'a întâmplat, ruina deplină a lui n'a întârziat mult. „Am căzut în lațul, a cărui prinsonier doria să fiu“ — zice el însuși. — „Dar Tu câtă fiere nu mi-ai amestecat în dulcèta aceea, o Dumnezeule mult îndurate. Am fost iubit și m'am învăluit în cursele plăcerilor secrete, bucuros m'am lăsat să fiu legat cu legăturile durerose, ca să fiu bătut cu drugii de fer ardători ai jalniei ai suspiciunilor, temerilor și certelor.“²⁾

Cine a fost aceea fată tinèră, care ultându-și de Dumnezeu pentru Augustin, pe cum și Augustin își uită de Dumnezeu pentru ea, timp de 15 ani ținu încătușată o inimă ca a lui, care-l urmărește pe uscat și pe mare, în Tagasta și Cartagena, în Roma și Milano, și nu-l părăsește, de cât în momentul întorcerei aceluia, și încă și atunci numai între lacrimi dese, și carea în fine, ca să se întorcă și ea, intră într'o mănăstire și se dedică lui Dumnezeu — nu se scie!

Augustin îi retace numele cu o gingășie fină. Ea trece ca o figură sub vèl prin istoria acèsta.

(Va urma.)

Afurisitul. De Carl May.

I.

(Continuare.)

Î-am lăsat în voia lor să se røge, fără a mai zice nici un cuvânt, și, ca adevèrat necredincios, mè folosii de timpul liber, cercetând tenbihul ce l'am căpètat de la valiù. Pe basa acestei scrisori, în tot locul puteam pretinde ori și ce trebuie unul curier al sultanului; să înțelegè că acèsta îmi era nespus de plăcut. Curiositatea mè făcù să desfac și punga cea mică, în care se afla prețul calului meù. Acesta a fost un animal de tot ordinar și în pungă se afla o sumă de vre o opt ori mai mare de cât prețuia el. Valiul nu-l putea folosi pentru sine și era evident, că numai pentru aceea l'a cumpèrat, ca pe calea acèsta să-mi pòtă face un dar. Nici nu mi-a plesnit prin minte, ca să mè măniiu pentru aceea.

Când după zece minute rugăciunea fu isprăvită, plecaram mai de parte. Arnăuții erau fòrte tăcuți și retrași față cu mine. Ei numai atunci îmi vorbeiau, dacă-i întrebam, și și atunci îmi dădeau răspunsuri fòrte scurte. Când conversaui la olaltă, nu vorbeiau în limba turcèscă sau arabă, ci se folosiau de dialectul lor mireditic, din care eù abia înțelegèam vre o 30 cuvinte. Ei călăriaui, după întâmplare, înaintea sau îndèrètul meù, fără a se interesa de persòna mea; ér când la amèđi ne-am oprit într'un sat și am cerut de mâncare de la muchtar (judele), ei vroiau să se arunce asupra bucatelor, ca și când eù nici n'ași exista, să m'ași mulțumi și cu ceea ce ar fi rømas după ei. Ceașul lui, fără a-i pása de mine, vasul din mâna muchtarului, se aședă jos lângă camaradul sèu și-și întinse deja degetele, spre a lua

din bucate; atunci, fără a zice ceva, le lua vasul, mè retrasei de o parte, ședui jos, îl pusèi între genunchi, scosei lingura din brâu și începui a mânca.

„Effendi, acèsta mâncare e și a nòstră?“ strigă ceașul mănios.

„Așteptați!“ røspunsei eù șcurt și mănecând mai de parte.

„Noi sîntem moslemi credincioși și nu ne este permis a gusta ceea ce rømâne de la un creștin!“

„Eù inse sum un creștin credincios, carele bucuros v'ași chema să măncați cu mine la masă, dacă a-ți fi oficeri. Said Caled Pașa, amicul meù va demandat ca voi să-mi fiți supuși, și nu eù vòuè. Asta s'a scii!“

Ei tăcură și merseră în casă, spre a-și cere altă mâncare, dar de aci înainte se ținură și mai retrași față de mine. În Iachșa Chan, unde rømaserăm preste nòpte, din momentul, când ne-am coborît de pe cai, nu i-am mai vèđut până în dimineța următoare, când am plecat mai de parte. Pentru șcut n'aveam trebuință de ei; mè puteam apèra și singur, și mai bine făceam dacă nu-i luam de fel cu mine, mai cu samă după ce în acèsta zi observaui, că în tot locul unde ne opriam, mè descoperiau că sum creștin. Acèsta pntea să aibă urmări neplăcute pentru mine, acum, în timpul peregrinajului.

În Iachșa Chan am căpètat cai odihniți; pentru mâne îmi trebuiau éráși alții, după ce călètoria de azi a fost fòrte ostentore, fiind că numai târđiù sara am ajuns preste Baltșye în Pasaköi. De ore ce apèrătorilor meù nu le veni în minte a să îngriji pentru mine, am chemat însuși pe birtaș, spre ai spune dorințele mele. Când vèđu documentul valiului, se scărpină confus după urechie și zise:

„Mâncare puteți avea, dar mè îndoesc, că veți afla cai. Aci este deja un effendi, care încă poșede un tenbih de la valiù; el încă a comandat deja cai.“

„Căți?“

„Doi.“

„Mie-mi trebuieș trei. Atâta de sigur veți putea găsi.“

„Voiù cerca; el inse de sigur va lua pe cei doi mai bun, fiind că a șosit înaintea ta. El este un bun cunoșcător de cai, pentru că din tenbihul sèu am vèđut, că este Chysracdar-ul (măestru de staul) din Malatijeh.“

Am intrat în casă, spre a mè înțelegè cu acest effendi, și aci aflai pe un june turc, de o înfățișare seriòsă, carele din întâmplare încă vroia a merge la Caisarijeh și era învoit a face acel drum împreună cu mine. Atâta a fost totul, ce am vorbit la olaltă, de ore ce dînsul era tare tăcut și retras, ér eù eram așa de ostent, în cât după ce măncaui câte va bucaturi, m'am culcat imediat.

În dimineța următoare, arnăuții meù nu erau nicăiri. Birtașul mi-a spus, că ei au luat cei mai bun doi cai și au plecat. Am cređut, că țineaui sub demnitatea lor mohamedană, să mè înșotèșcă mai de parte; spre mirarea mea inse am aflat, că dînsii nu s'au reintors la Engyrijeh, ci au purces înainte pe drumul apucat de noi. Asta mè pune pe griji; ei sciau, că am bani la mine, și ast fel mi-am propus, să fiu precaut.

Pentru astăzi, ținta mea de călètorie era Boghaslajan, la ceea ce Chysracdar-ul încă era învoit. Noi aveam, ce e drept, trei cai, dar nu erau de nici o treabă; mie îmi trebuia numai unul, lui inse doi, de ore ce avea cu sine și bagaj. Îmi plăcea de el, căci cunoșcea bine drumul, dar alt folos n'aveam de societatea lui, de ore ce astăzi era tocmai așa de tăcut, ca și eri sară. Am observat, că pe sub ascuns mè privia scrutător, dar că fața lui n'avea espresione dușmănòsă. Să pàrea că ar dori să vorbeșcă mai intim cu mine, dar un motiv ore-și care îl reținea de a o face.

(Va urma.)

Psihologia poporului român.

București, Iunie 1900.

Domnule,

Vè rugăm a ne onora cu røspunsul Domniei-vòstre la întrebările puse în următorul cestionar privitor la psihologia poporului român.

G. Coșbuc, Aug. Demetrescu, O. Densușanu, C. Rădulescu-Motru.

Cestionar privitor la psihologia poporului român.

Folosul cestionarelor este de netăgădnit pentru limpezirea multor probleme sociale. Prin aceste cestionare se provòcă røspunsuri, cari, dacă nu dau însă-și soluțiunea definitivă a problemei, constituiesc totuși documente importante de informațiune pentru cel ce caută o asemenea soluțiune. În special revistele englezesce au sciut profita cu mult succes de acest mijloc de cercetare. În anii trecuți, una dintre cele mai røspândite reviste englezesce a cestionat asupra cărților cari ar trebui ceite de fiesce om cult și røspunsurile ce le-a primit de la persònele ei correspondente. — persòne aparținènd tuturor straterelor societății, de la principele de Coròna și până la cel din urmă clergyman. — a impresionat adânc pe toți cugetătorii, cari se preocupă de problema culturai moderne.

Experința cestionarelor în ori ce cas nu pòte strica întru nimic — și de aceea o încercăm și noi asupra problemei anunțate mai sus. Nu ne facem de alt fel iluziunea să credem că vom avè acela-și succes ca revistele englezesce. Publicul englez e de multă vreme deprins cu asemenea experințe. Apoi dînsul are și convingerea că în înțelegerea cestiunilor sociale progresul nu se pòte realiza de cât prin o colaborațiune reciprocă între opiniunea tuturor și judecata individuală a omului specialist, convingere rodnică pentru sciință, și pe care din nefericire o vedem puțin røspândită în publicul nostru. — Să sperăm inse că să vor găsi și la noi persòne în număr suficient, cari fără tēmă de a se vedè intrate în „gura lumii“, ne vor arèta sincer pàrerile lor asupra psihologiei poporului românesc.

Ètă acum și cestionarul pe care îl adresăm tuturor acelora cărora le vor cadè în mâna aceste rînduri.

I. Care operă literară, după pàrerea d-vòstră, exprimă mai bine firea și aspirațiunile nòmului românesc?

II. Care e trăsătura dominantă în firea românului?

III. Cări sînt calitățile și defectele ce deosebesc naționalitatea română de cele alalte naționalități?

(La acèsta întrebare am prefera să avem, în loc de apretieri abstracte, istorisirea unui fapt precis luat din experința d-vòstră și în care să se vadă deosebirea de purtare între Român și Magiar, sau Rus sau Evreù, sau Grec, etc.)

IV. Care fapt istoric a școs până acum mai bine la ivelă calitățile sau defectele nòmului românesc?

¹⁾ Confess. lib. III. c. 3.

²⁾ Confess. lib. III. c. 1.

Adresăm acest cestionar tuturor acelor care cunosc sau se interesează de psihologia poporului românesc, fără deosebire de clasă și de naționalitate. Primim cu recunoștință opiniunea fie căruia. Singura condițiune ce punem este ca opiniunea să fie sinceră.

Răspunsurile la toate, sau la câte va din întrebările de mai sus, le vom publica treptat, pe măsură ce ne vor sosi, în „Noua Revistă Română” suplimentul I (cu începere de la 15 Iunie 1900). Cele scrise într-o limbă străină, vor fi traduse.

Rugăm pe corespondenții noștri să indice tot de o dată în josul semnăturii lor:

1. Localitatea în care au adunat observațiunile.

2. Vîrsta și profesiunea.

Răspunsurile vor trebui să fie adresate către „Noua Revistă Română” Pasagiul Român 20. București.

Bibliografie.

„Amicul progresului român” Nr. 5. cu următorul cuprins:

Din scrierile M. S. Reginei Elisabeta, Noptea de anul nou. — Luna Maiu. — O revoluție în Telegraf. — Agricultură Industrială. — Alegerea animalelor de Speță bovină. — Crescerea și dresarea vitelor de muncă. — Bolele pomilor cu fruct simburos. — Crescerea și nutrirea puilor. — Stupul. — Lucrările în stupărie în Maiu. — Obiceiurile după datine al stuparilor ruși de pe țărmurile Mării albe. — Plugurile sulfurose. — Întrebnițarea sulfurului de carbon dizolvat în apă. — Sulfocarbonatul de potasiu contra filoxerei. — Consiliul pentru toți și rețete folositoare. — Sfaturi: Somnul în

drumul de fer. — Invențiunii noui. — Din Tisa la Balcani. Poesie, închinată M. S. Carol I. Regele României. — Convorbiri familiare. Viciul. — Pagini alese, Mersim! să hie de suflet reposatului. (Istorie jalnică). — Paricidul, Roman original de mare senzație.

Posta redacțiunii.

On. X. Y. Regretăm, că n'am putut publica corespondința Diale, de oca ce vorbește de atâtea lucruri, dar fără să le însere în ordine, și fără să deștepte interesul cetitorilor. Rugăm pe toți, cei ce în se ne scrie, să spună ceea ce vor în cuvinte puține și limpede: scurt și bine.

On. I. F. în Z. Zilele acestea veți primi un prospect definitiv al peleginajului.

Casina rom. în O. Primit și achitam an. 1898 sem. 1. Ultima plătire a fost în 2 Ianuar 1898 pe semestrul al 2-lea din 1897. În an. 1899 nu s'a trimis nimic. Deci restază 1898 sem. 2-lea an. 1899 întreg și 1900 până acum.

Sicil. Primit cu mulțumită și achitam anul 1895 sem. 2 până în 1898 sem. 1.

Vedres Abrány. Primit și achitam 1897 april decembre și 1898 până în 1 August.

Jucul nobil. Primit și achitat anul 1899 sem. 2-le și 1900 sem. 1.

M. Lăpos. Primit cu mulțumită și achitam anul 1892 până la finea 1894.

Secadate. Primit și achitam anul 1900.

Ploscabata. În restanță e numai anul 1900.

R. M. Numerii, ce Vă lipsesc se vor căuta, și pe cari i-vom avé, Vi-i trimitem. Un an (1897) Vi-i achitam, după cum doriți. Observăm inse, că ultima plătire a fost în 20 Ianuar 1896, și așa pe venitor mai sint în restanță anul 1898, 1899 și anul curent.

Igris. Primit și achitam anul 1892 april decembre, 1893 și 1894 Ianuar—martie.

Editor și redactor răspunzător:

Aurel C. Domșa.

384 v. număr
1900.

(15) 1—1

Arveresi hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíróóság 1899. évi V. 336. számú végzése következtében Dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt Patria takarékpénztár javára Arsenie Freczilla és társai ellen 540 kor. — fil. s jár. erejéig 1899. évi Junius hó 10-én foganatósított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2012 kor. — fillérre becsült, és pedig Arsenie Freczillánál: 2 kanca és 1 tehén; Fogarasán Juliannánál: 4 drb 4 éves ökör. 4 drb 2 éves tulokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. jbiróság 1900. évi V. 215/5. számú végzése folytán 540 kor. — fil. tőkkekövetelés. ennek 1897. évi Augustus hó 4-ik napjától járó 6% kamatai. és eddig összesen bíróilag már megállapított költségek erejéig Túrben alperesek lakásánál leendő eszközzésére 1900. évi Julius hó 3-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalván 1900. évi Junius hó 16-ik napján.

Thát György,
kir. jbirósági végrehajtó

MERSUL TRENURILOR pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1900.

Budapesta—Predeal					Copsa-mică—Sibiu—Avrig—Făgăraș				
Tren de persoan.	Tren de socolarat	Tren de persoan.	Tren de socolarat		Tren de persoan.	Tren de socolarat	Tren de persoan.	Tren de socolarat	
10—	8.50	2.10		pl. Viena sos.	1.50	7.20	1.50	6.30	
8.30	2.15	5.45	9.15	Budapesta	7.10	1.50	7.50	6.20	
11.21	4.15	9.27	11.12	Szolnok	3.22	11.36	5.32	3.25	
1.33		11.33	12.47	P. Ladány	12.54	9.59	3.56	1.12	
3.42		1.48	2.11	sos. } Oradea-mare { pl.	11.04	8.43	2.38	11.36	
3.58		2.06	2.18	pl. } Mezó-Telegd { sos.	10.44		2.31	11.17	
4.38		3.03	2.50	Rév	10.07		2.01	10.42	
5.20		3.45	3.26	Bratca	9.32		1.34	10.08	
5.43		4.06		Ciucia	9.11			9.50	
6.31		4.53	4.16	B. Huedin	8.37		12.52	9.19	
7.16		5.32	4.52	Ghârbău	7.55		12.20	8.37	
8.06		6.24		sos. } Cluj { pl.	6.54		7.37		
8.33		6.59	5.55	pl. } Cluj { sos.	6.13		11.01	7.37	
8.50		8.30	6.11	Apahida	5.24		10.46	6.45	
9.07		8.59	6.27	Ghiriș	5.02		6.27	6.27	
10.14		10.29	7.26	Cucerdea	3.40		9.23	5.12	
10.44		11.16	7.50	Uiora	3.11		8.54	4.43	
10.56		11.31	7.52	Vintul de sus	3.04		8.49	4.33	
11.03		11.40		Aiud	2.58		4.27		
11.12		11.50	8.16	sos. } Teiuș { pl.	2.51		4.20		
11.54		12.20	8.32	pl. } Crăciunel { sos.	2.29		8.23	3.59	
12.24		12.46	8.37	Blăș-Küküllőszög	2.07	3.18	8.06	3.38	
12.53		1.43		Micăsasa	1.42		8.00	3.02	
1.02		2.17		sos. } Copsa-mică { pl.	1.09		2.36		
1.45		3.14	9.31	pl. } Mediaș { sos.	12.56	2.51	7.34	2.16	
2.01	1.05	5.33	9.43	pl. } Elisabetopol { sos.	12.11		7.08	1.44	
2.15		3.48	9.47	Sighișoara	11.50	2.16	6.56	1.25	
2.33	1.07	4.08	10.01	pl. } Sighișoara { pl.	11.14	2.14	6.50	1.06	
3.04	1.43	4.45	10.25	pl. } Hașfalău { sos.	10.55	1.42	6.37	12.49	
3.40	2.08	5.27	10.53	pl. } Homorod { sos.	10.24	1.14	6.16	12.18	
3.47	2.15	5.43	11.11	pl. } Agostonfalva { sos.	9.45	1.07	5.49	11.40	
4.03	2.29	6.08	11.12	pl. } Apata { sos.	9.35	12.53	5.42	11.33	
5.35	3.31	7.54	12.26	pl. } Feldióra { sos.	9.12		5.28	11.16	
6.13		8.32	12.58	sos. } Brașov { pl.	7.44	11.54	4.23	10.03	
6.43	4.16	9.09	1.16	pl. } Timiș { sos.	7.03		3.50	9.22	
7.16	4.35	9.40	1.35	pl. } Predeal { sos.	6.38	11.11	3.35	8.58	
8.11	5.07	10.25	2.09	sos. } Bucuresci { pl.	5.58		3.15	8.27	
8.55	5.14		2.19		5.08	10.26	2.45	7.43	
4.40	5.56		3.01		9.27	10.14	2.18	5.11	
5.10	6.26		3.31		8.47	9.36	1.42	4.24	
11.55	11.10		9.10		8.20	5.40	1.12	3.32	

Notă: Orele însemnate în stânga stațiilor sint a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadrați cu linii mai negre însemneză orele de noapte.